

EEN LEVEN IN DORDRECHT

Doel: een essay schrijven naar aanleiding van de cursus Dordtologie, met als extra opdracht uit te leggen, hoe je de in deze cursus verworven kennis in je werk als ambtenaar bij de Drechtsteden gaat toepassen. In mijn werk moet ik er samen met mijn collega's voor zorgen, dat de cliënten van de Sociale Dienst de juiste bijstandsuitkering ontvangen. Ik heb er echt wel over nagedacht, maar ik zou niet weten hoe ik de kennis over de stad Dordrecht moet gebruiken bij dit werk. Waarom volg ik dan deze cursus? Ik ben in Dordt geboren, en woon er dus al bijna 60 jaar. Maar wat weet ik nu eigenlijk over mijn stad? Bedroevend weinig, vind ik zelf. Daarom de cursus. En omdat de link met mijn werk dus niet te vinden is, schrijf ik dit essay vanuit mijn Dordtse levensloop en vanuit mijn eigen beleving.

Mijn moeder komt uit Indonesië en mijn vader uit Dubbeldam. Dubbeldam is op 1 juli 1970 als wijk aan Dordrecht toegevoegd, maar was tot dat moment een zelfstandige gemeente. Dubbeldam grenst aan het natuurgebied de Hollandse Biesbosch, en is een wijk, waarin veel bemiddelde mensen wonen. Het dorp heeft zijn naam te danken aan het riviertje de Dubbel, en wordt in 1282 voor het eerst genoemd. Tijdens de Sint-Elisabethsvloed in 1421 was Dubbeldam één van de verdrinken dorpen. De rechten bleven echter bestaan en toen er in de zestiende eeuw in het gebied ten zuiden en oosten van Dordrecht weer gepolderd werd, kreeg Arend Cornelisz., burgemeester van Dordrecht, interesse in de rechten over Dubbeldam, die hij in 1554 van het gewest Holland als erfpacht verkreeg. Vanaf ca. 1560 begonnen hij en zijn opvolgers het gebied systematisch in te polderen. De vier polders waar het ambacht Dubbeldam uiteindelijk uit zou bestaan waren: *Oud-Dubbeldam*, de *Noordpolder*, de *Zuidpolder* en de *Aloïsenpolder*. In 1630 kreeg Dubbeldam een eigen kerk. Dubbeldam was lange tijd niet meer dan een paar huisjes rond een kerk. Na 1750 werd het grondgebied van Dubbeldam flink uitgebreid met nieuwe polders en groeide ook het dorp uit tot een plaats van redelijke omvang. Dordrecht bleef groeien en had veel meer ruimte nodig. Ondanks pogingen in de jaren zestig om het dorp zijn zelfstandigheid te laten behouden werd Dubbeldam op 1 juli 1970 geheel aan Dordrecht toegevoegd.

Mijn ouders, getrouwd in 1953, moesten net als zovelen eerst bij familie inwonen vanwege het enorme naoorlogse woningtekort. Ze woonden in bij familie in de Violenstraat in de bloemenbuurt in Nieuw-Krispijn. Later kregen ze een woning in de Willem de Rijkestraat, ook in Nieuw-Krispijn (waar ik later

EEN LEVEN IN DORDRECHT

werd geboren). De oudste bebouwing in deze wijk is landgoed Weizigt (1794). De bebouwing aan de Dubbeldamseweg-Zuid dateert uit begin 20ste eeuw. In 1914 ontstond de Bloemenbuurt, met sociale woningbouw. Na de oorlog verrezen in de wijk voornamelijk portiekflats en eenvoudige eengezinswoningen. De straten in deze wijk zijn vernoemd naar Nederlandse stadhouders. Ook na de oorlog, in 1948, werd landgoed Weizigt als stadspark ingericht. In de jaren 60 werd aan de rand van dit park zorgcentrum Thureborgh gebouwd. In 1964 werd het politiebureau aan de Nassauweg opgeleverd. Inmiddels zijn het politiebureau, een school en de huizen aan de Nassauweg vervangen door nieuwbouw, o.a. de Prinsemarij en Nassau aan de Singel.

In 1959 verhuisden mijn ouders, mijn zusje en ik naar een flat in de nieuwbouwwijk Wielwijk.

naoorlogse portiekflats in Wielwijk

De oudste bebouwing in Wielwijk was de bebouwing aan de Reeweg-Zuid. In de jaren 20 werden de eerste woningen in de Zeehavenbuurt gebouwd. Het naoorlogse gedeelte van de wijk bestond, zoals vele wederopbouwwijken, uit een combinatie van lage en hoge woonvormen, winkelcentra, scholen, kerken, groenstroken en waterpartijen. De wijk had een duidelijk hart in het midden (het Admiraalsplein) met winkels en andere voorzieningen. De wijk werd gebouwd in de periode van 1956 tot 1960. Er verrezen bijna 3000 woningen. Later werd er nog een sporthal gebouwd. Ook verrees naast het Admiraalsplein winkelcentrum De Koophoek, winkels met daarboven galerijflatwoningen. Inmiddels is het hart van de wijk volledig gerenoveerd. De sporthal werd afgebroken, de Koophoek gedeeltelijk ook, één flatgebouw van De Koophoek werd gerenoveerd (de huidige Compagnie). Op de plek van de Sporthal verrees het complex De Zilvervloot (winkels, met daarboven een gevarieerd aanbod aan woningen).

EEN LEVEN IN DORDRECHT

Sporthal Wielwijk

Zilvervloot

In mijn kindertijd (de jaren 60) verbleef ik ook vaak in het monumentale pand aan de Nieuwe Haven 32, een hoekpand recht tegenover de Lange IJzeren Brug. In dit pand beheerde mijn (Indische) oma in loondienst een pension voor Indische repatrianten. Deze mensen (vaak grote gezinnen) woonden de eerste tijd in Nederland in zo'n pension, voordat ze uiteindelijk eigen woonruimte konden betrekken, de meesten in Wielwijk of Crabbehof. Ik herinner me het pand als enorm groot, met brede gangen, veel marmer, een prachtige trap, een enorme keuken en bijkeuken, een binnenplaats, en een toiletruimte, die zo groot was als mijn slaapkamertje thuis in onze 4-kamerflat. Mijn zusje en ik konden er heerlijk spelen. Vaak liepen we met mijn oma of met mijn moeder via de Lange IJzeren brug en de Vleeshouwersstraat richting centrum. Maar van de historische waarde van het pand en omgeving had ik toen uiteraard geen flauw benul. Het pand is als woonhuis gebouwd aan het eind van de 18^e eeuw. Tegenwoordig is het in gebruik als kamerverhuurbedrijf.

Na mijn schooltijd (1968-1974) aan het Johan de Wittgymnasium (toen gevestigd aan de Baden Powelllaan, als een soort aanhangsel in het gebouw van het Gemeentelijk Lyceum aan de Noordendijk) was ik van 1974 tot 1981 werkzaam bij het GEB, het Gemeentelijk Energie Bedrijf, aan de Noordendijk, het gebouw waarin nu het Servicecentrum is gehuisvest. In de periode dat ik er werkte werd de aanbouw gerealiseerd. Inmiddels is het oudste deel van het energiebedrijf omgebouwd tot het Energiehuis. In dit Energiehuis zijn nu een

EEN LEVEN IN DORDRECHT

restaurant en allerlei culturele voorzieningen gevestigd. Het GEB heeft zich via het RED (Regionaal Energiebedrijf Dordrecht) ontwikkeld tot het huidige Eneco.

Ook gedurende die periode, in 1977, ben ik getrouwd. Het Dordtse stadhuis stond in die tijd in de steigers, en dus werd er getrouwd in het Hof. Deze plek deed als trouwlocatie niet veel onder voor het stadhuis.

Wij gingen wonen in Sterrenburg 1, aan de Venuslaan. Deze (oneven genummerde) zijde van de Venuslaan is aan de wijk toegevoegd in 1978/1979. Wij kwamen dus wel in een nieuw huis, maar de voorzieningen in de wijk, zoals het overdekte winkelcentrum en scholen, waren al ruimschoots aanwezig. Handig, vooral voor onze 3 kinderen, die in de jaren 80 werden geboren.

Twee van onze kinderen wonen nu in de wijk Stadspolders, gebouwd in de jaren 80 en 90 van de vorige eeuw. Stadspolders ligt, net als de wijk Dubbeldam, vlak bij natuurgebied de Hollandse Biesbosch. De wijk is een mix van hoog- en laagbouw.

Als ik bovenstaande nog eens lees, denk ik: ja, ik ben toch wel een echte Dordtse, heb binding met verschillende wijken in de stad en ben ongelooflijk trots op mijn stad. Deze trots voelde ik ook, toen ik de schitterende beelden op TV zag tijdens het bezoek van de koninklijke familie aan Dordt op Koningsdag 2015. Na het volgen van de cursus Dordtologie kijk ik met andere ogen en met nog meer trots in het rond. Er is ons heel veel verteld dat we zijn voorzien van veel leesvoer over Dordrecht. Ik ben zeker van plan, onder andere via dat leesvoer, me meer te gaan verdiepen in mijn eigen stad, door bijvoorbeeld af en toe toerist in eigen stad te spelen.

Carola Dieks-Brienesse, november 2015

Geraadpleegde bronnen:

Wikipedia

Woontypologie Nieuw-Krispijn

www.wijkendordrecht.nl